

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Preus de subscripció

REUS. Ptes. 1'50 al mes.

Fora. » 4'50 trimestre

Estranger » 9' » »

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

NÚM. 19

REUS, DIMECRES 23 DE GENER DE 1918

ANY XIII

LLENYA de tota classe i tamany per a fogaines i cuines econòmiques

SERRERIA i MAGATZEM: Passeig de Sunyer, Telefon 332

DESPATX: Arraval alt de Jesús, 40. Telefon 3

REPART A DOMICILI

Agencia de negocis matriculada

Pius Montero Amador

Arraval Robuster, 24, pral.-Reus

Cobro de llogaters, investigacions particulars de tota classe, Administració de finques, rústiques i Confecció de tota classe d'expedients, urbanes, voltes, etc. Tramitació de tota classe d'assumptes Jurídics i administratius.

Informes comercials i mercantils, Comissions i representacions.

Habilitacions, Comptes corrents amb els Bancs de Espanya i de Reus.

El plet de les Escoles de Comerç (?)

Així es titula un article que signat per "Carles de Viana", ha vist la llum en el darrer nombre de "Renovació", de Tarragona, article que ns ha fet molta gracia pels singulars arguments que emplea son autor per a demostrar lo indemostrable. El títol, "El plet de les Escoles de Comerç", és ja un despropòsit. Ont, quan i com s'ha plantejat aquest plet? Ens sembla, millor encara, n'estem segurs, que el plet sols existeix en la ment de l'articulista tarragoní. I més que plantejar el plet, en Carles de Viana no fa sino desmentir atàvics prejudicis. Al menys, nosaltres no hem vist en l'esmentat article més que reminiscències del vell concepte que certs tamagorins tenen format de les coses de la "província". Una Escola de Comerç no és cap Escola d'Estudis superiors. Les Escoles de Comerç tenen una finalitat més modesta; són, senzillament, escoles on s'ensenya teòrica i pràcticament el tecnicisme comercial; són, per lo tant, escoles elementals especialitzades on es cizellen i emmotellen dependents i adhuc comerciants de futures generacions.

s'haguessin meditat les distàncies, per a que a elles hi poguessin concórrer alumnes de diferents pobles de la zona, tal, senyor, no hi ha tal. Nosaltres creiem que Tarragona, com Reus, al demanar l'Escola de Comerç ho ha fet impulsada per la suberbia del seu comerç, per una necessitat sentida pel seu propi comerç. Però, l'articulista no ho deu creure així, per quant enfoca a què s'hi tractés de l'instal·lació d'un regiment de cavalleria, o l'establiment d'un centre burorcràtic per a donar vida i animació a una ciutat morta. No ho faria millor un periòdic d'Avila. A manca d'arguments, En Carles de Viana s'aferra desesperadament al concepte "província" crecabant, des de les planes d'un periòdic nacionalista, no sabem quins drets per a "fa" demarcació "provincial", en sentit centralista i unitari. Així, la capitalitat de la "província", en surt beneficiada. Per xo confón llastimosament, qui sab si agosta, aquell articulista nacionalista, les diferents regions catalanes, amb les "províncies", quina paraula té cuidado en no emplear la Comissió d'Investigació Pedagògica de la Mancomunitat—quina base 11ª del seu Informe sobre la tramitació a seguir per a l'establiment d'Escoles de Comerç ireu a col·locació articulista—precisament per que la "província", és una demarcació inacceptable, per arbitraria.

Què té, doncs, de particular que la Mancomunitat hagi concedit una Escola de Comerç a Tarragona i altra a Reus, si les "característiques" de Tarragona i de Reus són eminentment el comerç? I que tindria d'extraordinari que es concedissin també Escoles de Comerç a Valls i a Tortosa, si havien d'ésser útils? Per què foudre en una les dues Escoles de Comerç concedides a la "província", si amb la creació de les mateixes es persegueix un fi pràctic i no l'atracció de forasters per a protegir unes quantes dispeseres? "Dugues Escoles de Comerç en una distància de 12 kilòmetres—diu l'articulista—equivaldria a dir que una o altra hauran de morir, més aviat o més tard, o també, que totes dugues hauran de viure una vida raquítica, sinònim d'una misèria espiritual. Aquest argument tampoc té base. Com si es tractés de instaurar les dues Escoles en despoblats

que la característica, de Reus no és exclusivament el comerç? que també en nostra ciutat està desenvolupada i floreixent l'indústria? que si és convenient i adhuc necessaria l'instauració d'una Escola Industrial? Doncs, queda a Tarragona amb la seva Escola de Comerç, nosaltres ens quedarem amb la nostra, que bé prou la necessitem, ni la una ni l'altra estaràn en competència, si totes dues responen, com creiem, a una veritable necessitat; però sense que això sigui obstacle per a que Reus, com Tarragona, si ho creu d'utilitat, practica treball per a obtenir també una Escola Industrial. Com no ho ha sigut tampoc per a sol·licitar i

obtinada per la població de primer grau, com no ho serà per a demanar tot allò que exigeixi la personalitat propia de que Reus gaudeix com a ciutat i centre comarcal. Que Reus no pot ni deu ésser tributaria de Tarragona, a quina ciutat germana desitgem, no obstant, els millors i més sòlids avengos.

DE SPORT

FUT-BOL

Campionat Comarcal

Ans d'ahir tingué lloc al camp del Deportiu, l'anunciat partit de fut-bol entre els dos eternals rivals d'aquesta comarca, el Gimnàstic de Tarragona i el Deportiu de Reus. Isoq id sup cente. A les tres i deu minuts, la les ordres d'En Serafi Giménez, de Vilanova, s'alignaren els equips en la forma següent: Gimnàstic: Casullà, Nogués, Serra (J), Abella, Casanov, Santomà, Eliseo, Gibert, Godall, Serra, P. Deportiu: Fort, Rovira, Fortuny, Pallejà, Quer, Magrina, González, Escoda, Pàmies, Verges, Carriga.

Serafi Deportiu, apoderant-se de la pilota en l'atac, estacionant-se al pie de reus, minuts després, el Comarcal contra el Deportiu, que En Carriga salvava molt bé. Altra corner contra nostra porta amb resultat nul. En un arrencada dels nostres, En Rovira d'una oportunitat marca el primer goal per al Deportiu. Poc després En González d'un colossal angle col·loca el segon per nosaltres a la xarxa. En Gibert, en vista de que les coses no van com ell esperava, passa a mig centre, passant En Casas a ocupar el bon rato, tirant-se quatre corners contra la porta tarragonina. En Serra, d'una bella En Gibert defensen la seva porta colossalment. Arrencada dels tarragonins d'un "schots" d'En Gibert que En Carriga treu amb molta vista però amb poca fortuna, doncs la pilota va a parar als peus d'En Casas qui d'un bon ni remat entra el primer goal per als seus. Acabant-se amb aquest resultat el primer temps, tot eem egmes als dos costats. Comença el segon amb un domini absolut del Deportiu que dura fins a la tonal. Nostres devantera tren "schots" i més "schots" contra la porta tarragonina, pero el goal no's ven per enlloc. Quan no la treu En Casullà, amb la seva xamba, son les camés dels mitjos o defenses que logren parar la pilota abans de que entri a la xarxa. Bonica arrencada tarragonina, un centre d'En Santomà i En Godall d'un "col·lateral"

colossal estableix l'empat. Des d'aquest moment tant els uns com els altres apreuen de ferma per a enderstar l'empat. El Deportiu domina constantment. Se tiren dos "tri-kicks" contra el Gimnàstic sense ve resultat pràctic. Els nostres abayev an U Falten rominuts per a acabar el partit; es juga molt fort i el domini deportista s'accentua, tenint acorralats a sosid contraris. En Pallejà "schota" parant molt bé. En Casullà i tirant-se li a so bre En Fort i En Rovira van a parar als els tres i la pilota; fets una idem, dintre la xarxa, aconseguint així el goal de la victòria a favor dels nostres. L'entusiasme és gran; es veuen volar gorres i barrats, i s'aplaudeix l'argacostona d'absolut dels nostres, eb cretereres xinla acabament. No ens equivocarem a l'anunciar que el Gimnàstic es troba en molt bona forma. Combinen perfectament l'essent el seu joc de molta empena. En Gibert fou l'ànima de l'equip i jugaren molt bé. En Casullà, Serra, Abella i Casanov. Els nostres. En Garriga ens demostrà que és el millor porter de la provin. De la defensa, En Vergés balla primerà part no jugà com era, d'es per arve empró a la segona ho feu bastant bé. En Pàmies valent i oportú, com mai. Els mitjos foren la millor línia del Deportiu, treien pilotes i repartien joc admeablement. La línia devantera s'entengué bastant millor que en el partit contra el Racing del Sitges.

que's val el centralisme espanyol, mo nàrquic, regressiu i militarista, per arrastrar el nostre jovent fora el redos amorable de la bandera de Catalunya. Per la seva materialitat o política utilitaria, la Liga Regionalista si bé ha pogut aglutinar dèssota la seva bandera—que no sempre ha sigut la bandera de Catalunya a tots els elements avinguts amb l'establiment social present qual predominiu tenen, en canvi s'ha vist obligada a renunciar sovint a la seva idealitat catalanista, presonera dels nuclis incorporats, en la seva majoria representants dels vells partits centralistes espanyols, avui acullits a l'estol regionalista per ésser aquest l'únic que's permetria exercir el seu domini electoral ("caciquisme") que l'auxili dels governs espanyols els garanteix. Això representa l'entronització d'un oligarquia administrativa arbitre de les funcions burocràtiques a Catalunya, exercida quasi íntegrament per la Liga Regionalista, gracies al regim de porta oberta que ha establert sense previ control de cap mena i gracies encara a l'esque del eclecticisme proclamat amb els "sòfismes" reventins de la indiferencia

El «referé» siguiu la causa de que hi hagués algun aldarull en el públic, per haver concedit un goal (el segón) al Gimnástic siguent un «off-side» marca-dísim.

Per a evitar això ens permetem pregar al Comitè comarcal faci arbitrar els partits per «referé» competents, lo que no ens demostrà ser el senyor Giménez.

A Vilafranca jugaren també el passat diumenge el Vilafranca i el Vilanova, empatant a 3 goals.

L'estat actual del campionat és el següent:

	PARTITS					T. Ps.
	J.	G.	E.	P.	Punts	
Reus.	2	2	0	0	4	4
Vilanova.	2	0	2	0	2	2
Tarragona.	2	0	1	1	1	1
Vilafranca.	1	0	1	0	1	1
Sitges.	1	0	0	1	0	0

NEÓFIT.

La distribució de blat

La circular dirigida als governadors civils presidents de les Juntes provincials de subsistències de Barcelona, Tarragona i altres províncies, sobre distribució de les quantitats de blat per a evitar irregularitats, disposa lo següent:

Una vegada comunicada al governador civil de la província la sortida del vaixell de l'Argentina i quantitat de blat que porta, reunirà, sota la seva presidència, el corresponent Comitè de compra, per a procedir a l'esmentada distribució entre tots els fabricants que el sol·licitin, tenint en compte la potencialitat i producció de les seves fàbriques i existència de blat en les mateixes, sempre que estiguin disposats a efectuar la paga de son import, així com la del nòlit, despeses de descàrrega i altres que s'ocasionen.

Es donarà compte a aquesta Comissaria de la quantitat que s'assigna a cada fabricant, als quals s'obligarà a efectuar el dipòsit de fiança del 2 per 100 de l'import del blat rebut, per a respondre del compliment de les obligacions que amb relació a la venda de farina senyala la R. O. del ministre de Hisenda de data 14 de novembre últim.

Queda terminantment prohibida la revenda d'aquests blats que hauran de destinar els receptors a la moltura en les fàbriques, circumstància que serà comprovada per les Juntes de subsistències, portant a cadascun d'ells el compte corrent d'entrades de blat i vendes de farina, que determina l'esmentada R. O. de 14 de novembre.

Els infractors de l'anterior disposició quedarán exclusius dels següents repartiments de blat i perdrán el dipòsit de fiança que haguessin constituït, sense perjudici d'aplicar-los les multes que autoritza la llei de subsistències, de data 11 de novembre de 1916.

D'UNA CONEIXENÇA

Parlant amb un amic

Era una vetlla que, com de costum, me n'anava a aplegar en franca i amical conversa amb el meu íntim company En Ferrán Casals, que vaig conèixer a un distingit desconegut, que avui és un gran amic.

M'era del tot desconegut, aquell qui conversava amb el meu amic. La conversa s'anava. Fou allavors, quan jo m'interposo entre llurs parloteigs; precisament quan se requeria a parlar de catalanisme, quan seguint la destriada parla creixia fervorosa l'afinitat i em semblava que m'hi trobava molt plaent lloant també encants de la Poesia. I així, vareig fer una nova coneixença, tan valiosa com digna. L'aspecte del conversant era simpàtic i amb un deix de romanticisme. Un desconegut que'ns mostrava el més ver atecte a nostra terra opresa. I jo, verament, cal que's tracti d'un que, sense coneixei'l, l'encantava per a lo més sagrat dels meus afectes, per a mostrar-me amb ell afectuos i atent.

Passarem força temps parlotejant i l'hora de sopar ens separà per a retrobar nos més tard i prosseguir el col·loqui. Quí era, aquell qui es mostrava enardit dintre l'ànima i que'ns prodigava frases de profunda reconfortació? Era un poeta. Era un devot de la Poesia, que'ns expresava la seva coneixença amb En Figols, Pujolá, Puig i Ferrater, Prudenci Bertrana, Masseras, Colomer, Plàcid Vidal i un sens fi de literats de nostra terra.

Quí era, aquell qui es movia a l'escalf de sumptuosos pensaments? Un campió de les lletres, un col·laborador actiu dels temps més fervorosos de «Ciudadania», de Girona, i «El Autonomista». Un abnegat idealista, que feia una glosa magistral de la «Reina Eterna» d'En Becquer, i que la endreça als germans Quintero.

Ens mostrà curulla la cartera d'un sens fi de treballs excel·lents i valiosos publicats en diferents revistes. Era un nou arribat que'ns feia agradable una vetlla. En comentarem que alguns dels seus treballs, d'imatges encantadores,

llegits, elogiats i popularitzats en la immortal i heroica Girona.

Ens fou plaenta aital coneixença. I l'amic, cada vegada que s'arriba a Reus, ens visita, i ens apleguem comentant nostres treballs i fruitint la seva encantadora paraula. Ell ens oferí la seva llar. Aquest amic és, diem-ho d'una vegada, En Eduard Lladó, a qui procurarem donar a conèixer en les publicacions reusenques.

An ell l'encanta la serenor d'una llar amb l'esposa i dos fills que l'acaronen en les penes i esperances.

Rebi aquest amic nostre el tribut de un jove defensor ferm de les llibertats patries.

S. TORRELL i EULALIA.

Gener, 918.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corregit a 0°..	742.3	744.6	
TERMÒMETRE	Màxima Sol... ..	13.5	
	Ombra... ..	13.2	
	Mínima Sol... ..		6.8
	Ombra... ..		6.8
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec... ..	11.1	13.2
	Ítem humit... ..	11.0	11.4
Humitat relativa de l'aire... ..	98.9	80.7	
Tensió del vapor acuós... ..	9.7	9.2	
ANEMÒMETRE	Direcció del vent... ..	ENE	Calma
	Velocitat del vent... ..	163.	18.
Pluviòmetre... ..	0.7		
Evaporímetre... ..	1.0	0.5	
Estat del cel... ..	(Boira)	Núvol	Ras

Dies enrrera cridavem l'atenció de les autoritats sobre els continuats robos perpetrats a la ciutat i al camp, que evidencien l'ineptitud dels agents de l'autoritat i l'abandó en que es te al nostre poble. Avui hem d'afegir als robos, els atracsos.

sense que hi posi ningú remei, sense que trobin els malfactors el degut escament.

Abans d'ahir a quarts d'onze de la nit, tou víctima d'un atraco a l'Arraval baixa de Jesús, un jove que es refugià i demanà auxili en l'imprensa de «Las Circunstancias»; essent detingut el suposat atracador pel vigilant del sudít A-rabal.

Conduït a Casa de la Ciutat manifestà dir-se Salvador Odena Pàmies, solter, pagès, de 48 anys d'edat, natural de Rojals; qui passà la nit al calabós mu-

nicipal, essent posat en llibertat ahir matí, cosa que no deixa desprendre'ns, puix se tracta d'un subjecte que el dia abans ja siguiu amonestat.

No'ns expliquem com poden ocórrer fets semblants en una ciutat com la nostra; puix no ha pas d'ésser tant costós sapiguer qui entra i surt d'ella i que és lo que porta a tot foraster a Reus. ¿En qué s'ocupa la policia? ¿Com mata el temps l'Inspector de Rondes municipals i el nombrós personal a les seves ordres?

PREUFETAIRES

Se necessiten per collir i arreplegar olives i per a fer clots on plantar-hi avellaners.

Donarán raó en aquesta impremta.

Convocades pel president del Centre Industrial i Mercantil, es reuniren ahir en el local de la Cambra de Comerç, els consumidors de torça motriu eléctrica a l'objecte d'estudiar una fórmula de tranzacció amb la Societat suministradora de fluid, que evités el paro parcial d'algunes industries i assegurés al mateix temps l'ocupació completa del bon nombre d'obers empleats.

Es d'esperar que'ls bons desitjos dels consumidors es vegin correspostos per part de la Companyia, arribant aixís a un feliç resultat.

En el cas improbable de reunir-se nombre suficient de senyors regidors, aquesta nit l'Ajuntament celebraria sessió de primera convocatoria.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Negociem els cupons Banc Hispano Colonial núm. 23, Deute Amortitzable 5 per 100 venciment 15 Febrer, Catalana Gas 6 per 100, Osques 4 per 100, Energía Eléctrica 5 per 100 i tots els de venciment primer de Febrer.

A les 12 del dia 26 del proper mes de febrer se celebrarà en aquestes Cases Consistorials la subasta per a les obres d'adoquinat, amb pedra granítica, de varis carrers d'aquesta ciutat, en quantitat de mil metres quadrats baix el tipus de 14.950 pessetes i amb arreglo al plec de condicions facultatives i econòmiques i pressupost que's troben de manifestes en el Negociat de Foment de la Secretaría municipal.

Es troben vacants els càrregs de depositari dels Ajuntaments de Vilavert i Prades.

Jaume Simó i Botarull

ADVOCAT DELS ILTRES, COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA

RESIDENÇA: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

L'Orteó Reusenc en el seu local social, carrer del Bisbe Grau, 22, primer interior, ha establert unes classes gratuïtes de Solfeig i Vocalització per a senyorettes els dilluns, dimecres i divendres, a les nou del vespre, i per a homes els dimarts, dijous i dissabtes, a dos quarts de 10 del vespre.

MAGATZEMS GISBERT

Plaça Constitució, 1

Abrijs i trajos confeccionats, poden comprar-se'n a preus molt econòmics, en els MAGATZEMS GISBERT.

Aquesta tarda el conegut prestiman suís Mr. Willy Herman dedicarà una sessió de prestidigitació recreativa als alumnes del Col·legi d'interns de l'Institut, que dirigeix nostre particular amic don Joan Ollé, la que tindrà lloc en la sala d'actes del citat Col·legi.

CASA JORBA

ESTANISLAU FIGUERES, 2

La casa Jorba, que es dedica a la venda d'articles de pisa, cristal i tot lo concernent en aquest ram, ha rebut grans existències de GERRES, propies per a conservar olives. PREUS LIMITATS.

L'Administrador de la «Gaceta de Madrid» publica en aquest periódic els comptes dels ingressos i gastos del periódic, de quals comptes dedueix que la «Gaceta» és el periódic que guanya més d'Espanya.

Els ingressos ascendeixen a 552,926 pessetes i les despeses a 249,407.

L'excedés dels ingressos sobre les despeses és, per tant, de 303,519 pessetes.

APRENENTS

Se'n necessiten per a un comerç de aquesta plaça. Guanyarán desseguida. Raó: Llibreria de Josep Sans, arraval baix de Jesús, 6.

En el saló Kursaal, aquesta nit s'hi projectarà per darrera vegada la grandiosa producció cinematogràfica dividida en setze episodis «Judex», que tant d'èxit obtingué en les sessions d'anit.

A Blancafort s'ha suicidat, disparant-se un tir al cap, Josep Baltá Sibit, de 20 anys, mestre d'instrucció pública, el qual patia una enfermetat crònica.

Portes de ferro per a vendre

Se vendrán unes portes de ferro amb un 25 per 100 de rebaixa del preu actual, les quals mideixen: d'altura, 3'40 metres, amb lo que enrotlla, i d'ample, 2'60 metres (i 2'65 junt amb les guies). Per a informes en aquesta impremta.

Durant la passada setmana, foren embarcats en el port de Tarragona, 671 bocois de ví, 600 caixes de sabó i 15 barrils de mel.

El dia 25, a les nou del matí, se celebrarán en la Escola Normal de Mestresses de Tarragona, examens per a les alumnes a les quals falten una, dues o tres assignatures.

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERA CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer oncaut, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagá, de Barcelona i reparació de les mateixes.

En el B. O. es fa públic, per al degut coneixement dels ganaders i demés persones interessades, l'estar completament curat el bestiar atacat de verola del terme de Rojals, i a l'efecte es declara extingida oficialment la citada enfermetat.

El Parc d'Intendencia de Tarragona ha d'adquirir els articles d'immediat consum necessaris per a les atencions dels establiments de Tarragona, Reus i Tortosa. El concurs tindrà lloc el dia 4 de febrer proper, a les onze, en el local que ocupen les oficines del quefe administratiu de la província.

EL DEBATE, EL DIA, LA ACCION periódics de Madrid que diàriament publiquen cròniques de la guerra pels coneguts crítics Armando Guerra i Fernando Weyler.—Preu 1'50 al mes.

Punt de subscripció a Reus: KIOSKO BORRELL, Plaça del Rel.

Secció Oficial

Recaudació de Contribucions

ANUNCI

Obrant en poder d'aquesta Oficina Recaudatoria les patents especials per a Metges i les eventuals per als industrials de la Tarifa 5.ª corresponents a l'actual any, preving als senyors que s'hagin de proveir de dit document que durant l'actual mes s'expedirán les Patents per dit concepte.

Lo que faig públic per medi del present anunci a Reus a vintiu de gener de mil nou cents divuit.

El Recaudador, Josep Capdevila.

PINARS

Se'n compren. Dirigir-se a J. SUMOY MIRET, Unió, 56, tercer.—Tarragona.

per les formes de govern i la tolerancia religiosa. Però com que'ls components del Regionalisme representen una formidable majoria monarquitzant i catòlica, de aquí que el caràcter de la política de la Lliga sigui declaradament antidemocràtic i antiliberal.

Per la justa comprensió de l'acció política i social del moviment patriòtic català, els Nacionalistes han afirmat clarament la seva condició liberal i republicana. El Nacionalisme ha de representar un element de llibertat dels catalans, la forma de incorporació de Catalunya dintre les més generoses aspiracions humanes. El Nacionalisme planteja el problema català com un alt episodi de llibertat i de dignitat humanes, reconeixent que les reivindicacions socials a Catalunya—semblant a les de totes les societats del món—ens les hem de conquistar els catalans, reincorporant en l'ànima del nostre poble totes les freturoses aspiracions de les democracies, tots els idealismes generosos de la Humanitat. Dignificar els homes de Catalunya en una lluita constant pel progrés i la perfecció social, i al mateix temps conseguir l'engrandiment i

la riquesa de la nostra terra dessota un regime polític de llibertat:—heu's-aquí la significació de la missió dels nacionalistes republicans. Ademés, aquesta organització i finalitat democràtica, són indispensables per a la vida social i per a l'equilibri polític a Catalunya. El predomini dels elements regionalistes, llençaria als liberals catalans en braços del centralisme per a defensar se de la tirania reaccionaria. Per a contrarrestar el predomini conservador de la Lliga Regionalista, els nacionalistes han d'ésser radicals en els principis i oportunistes en els procediments, a fi i efecte de mantenir constantment l'equilibri de les forces polítiques a Catalunya i fent en tot cas que caigui del cantó de la llibertat i de la democracia la orientació general de la política catalana.

Aquesta actuació arrenca del fet evolutiu i reconegut de la incorporació, a gracienc o per la virtualitat del nostre patriotisme, de tots els partits polítics catalans dintre el corrent autonomista. Avui, a Catalunya, totes les agrupacions partidaries—carlins, integristes, republicans, reformistes, conservadors, liberals i socialistes—accepten l'auto-

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. PRAS
VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Sense aquesta marca

L'aparell **NO** és un GRAMÓFON
— CATALEGS GRATIS —

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Relotgeria. - Relotges de butxaca i Desperadors des de 2'90 pessetes.

WALKER-BLUE

Marca ANCORA-ESTRELLA registrada

BLAU ULTRAMAR ANGLES EXTRA

Comprimint en sec en borsetes per a ús domèstic. No conté barreja; per lo tant, no taca la roba. A granel, en barrils de 18 i 36 kilos i en paquets de 1, mig i quart de kilo, per a la indústria. Empleat per a la pintura, blanqueig, etc., etc.

De venda en tots els bons comerços: Descobriu de les imitacions

Dipositaris a Espanya i Colonies: E. GALCERAN, s/c Girona, 124 Barcelona
Representant a Reus: JACINTO GILI, Martí Napolità, 8.

Basar «La ALIANZA».-Reus

Secció d'Objectes per a Regal

Ultimes novetats en Galeters, Jardineres, Gerros, Joiers, Jocs de café, Jocs entreines, Jocs de taula amb i sense estutx, Làmpares, Torretes, etc., en plata de llei, Plata Meneses i Plata Anglesa. Gran assortit en Figures artístiques de fang, marbre i pasta.

PREUS SENSE COMPETENCIA

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS
DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERÇ DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS	
Londres 90 dpl.	operacions diner
Idem zeque.	» »
París idem.	» »
Berlín idem.	» »
Marsella vista.	» »
Hamburg vista.	» »

VALORS LOCALS	
Canvi anterior de operacions	Valor actual pessetes
440	Gas Reusense. 250
540	Industrial Harinera. 500
650	Banco de Reus de Descuentos i préstamos. 500
500	Obligacions Electra Reusense. 500
25	Companyia Reusense de Tranvies, S.A. 250
200	Idem id., Serie B. 500
400	Electra Reusense. 500
2600	Institut P. Mata. 2500
500	Institut P. Mata. 500
150	Empresa Hidrofòrica . . . . . 369'50
520	Obligacions Manicomio Reusense. 500
	Carburos de Teruel 500
135	Pantán de Riudecanyes. 50

DE REUS A TARRAGONA		
9'57	10'30 m	
12'54	13'27	
14'30	15'05 m	
18'08	18'35 c	
20'50	21'34 m	
DE TARRAGONA A REUS		
Surt 7'35	arriba 8'10 c	
12'17	12'53 m	
16'36	17'14 m	
10'25	20'02 m	
DE REUS A FALSET I MORA		
Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'15 m
10'41	11'19	11'14 c
13'17	14'24	14'58 c
16'30	18'57	19'47 m
19'49	21'11	21'47 m
22'01		23'05 c
DE MORA I FALSET A REUS		
Surt 6'13	arriba 7'17 e	
6'30	surt 7'42	8'39 m
7'01	8'43	10'19 m
12'17	13'11	14'03 e
17'27	19'12	20'59 m
DE REUS A LLEIDA		
Surt 8'22	arriba 11'22 c	
13'35	20'05 m	
17'59	22'03 m	
20'30	0'22 m	

DE LLEIDA A REUS	
Surt 5'30	arriba 9'46 m
8'29	12'29 m
11'56	20'17
15	17'58 c

SECCIÓ D'ÒPTICA

Gran assortit en tota classe d'articles perteneixents a aquest ram.—Gran varietat en montures per a Ulleres i Lentes en or, xapa or i níquel.—Garantitzem la puresa dels cristalls que la casa emplea en la confecció de les receptes dels Srs. Metges Oculistes.—Se fan compostures de totes classes.

PREUS ECONOMICS

MERCERIA I NOVETATS

Alfred Llecha

Carrer de Monterols, 36.-REUS

Gran assortit, de les més altes novetats, en adorns per a vestits de senyora
Brodats i entredós, pel·leteria, perfumeria del país i estrangera, genres de punt, corbateria, elàstics, lliga-cames, bisuteria, moneders, i tots quants articles perteneixents al ram.

LINIA DE VALENCIA

Surt de Salou per a Valencia
6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia
4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Gran Servei d'Autos i Carruatjes
De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES

AUTOMOVILS		CARRUATJES	
MONTRIOG	REUS	REUS	MONTRIOG
A les 7	A les 11	A les 8	A les 4
12'30	4'30		

PUNTS DE PARADA:

- Montroig, Casa Sabaté.
- Montrió, Café de la Plaça.
- Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

IMP. SANJUÁN-REUS

Els cafes GIL

SON: ELS DE MÉS FORTALESA
ELS DE MÉS AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca).-Reus

JULI SANZ BLANCO

Agent de negocis matriculat
Ex-Substitut del Registre de la Propietat

Gestió ràpida d'assumptes jurídics administratius.—Presentació de documents en els Registres de la Propietat i Oficines liquidadores de drets reials.—Examen de finques i censals en dits Registres.—Col·locació de capitals amb hipoteca.—Redempció de censos de l'Estat.—Cobro de crèdits.—Pago de contribucions.—Administració de finques.—Tramitació de tota classe de documents en les Oficines públiques i organismes oficials, etc., etc.

Despatx. Carrer Sant Joan 2, 2.ª 2.ª.-REUS

Ferrocarrils

Servei de trens que reigeix
des de ler. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA	
Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
» Vilafranca; » 9'38	
» 7'25 » 9'23 e	
» 8'49 » 13'27 m	
» 14'13 » 17'42 c	
» 17'16 » Vilanova » 21'44 o	
» Vilafranca » 20'37	

DE BARCELONA A REUS	
Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	
» 9'20 » 12'47 c	
» 15'23 » 19'24 m	
» 19'49 » 21'53 e	

Companyia Reusense de Tramvies

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 24 a les 7'50	Tren n.º 25 a les 9'20
» 12 » 16'—	» 23 » 18'40

AVIS.—Els dies festius no circularà el tren que surt de Reus a les 16, pero en canvi circularan el de les 15 i el de les 17'05 i el que de Salou surt a les 16.

Els diumenges i dies festius s'expediran bitllets d'anada i tornada a 60 cèntims per a tots els trens del dia de la expedició.

EI CAS MÉS SENZILL DE TOS

el refredat més simple, qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitoris constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarrals mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'alliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, ma, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsas de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes.
UN PAQUET SOLT 10 CÈNTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

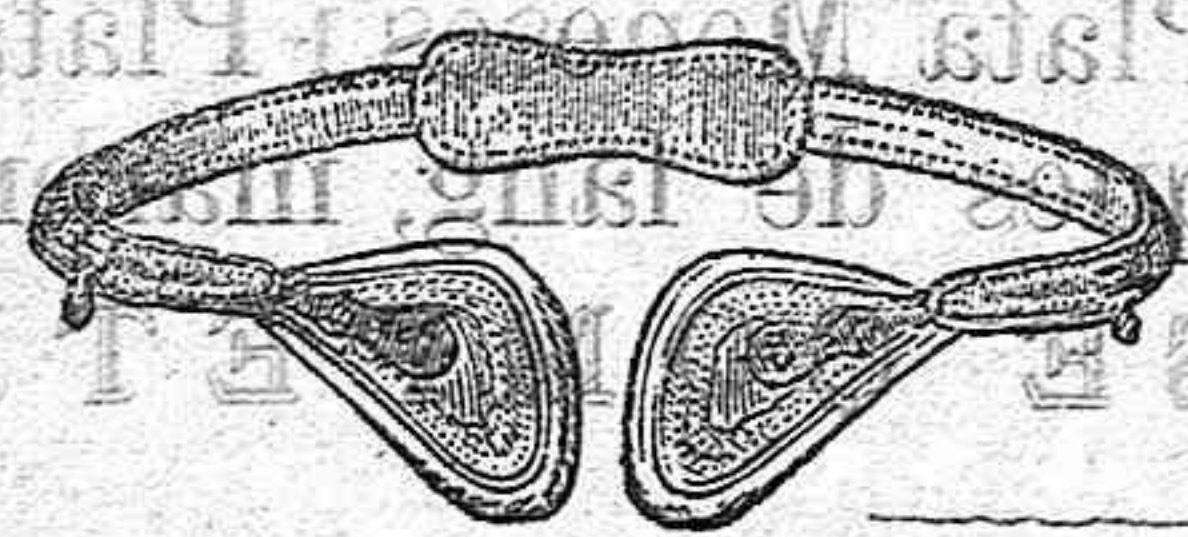
agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorra el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA

Arraval de Santa Agna, número 80

REUS

LA CRUZ ROJA

Antic i acreditat establiment de Ortopèdia, fundat en 1896, per don JOSEP PUJOL

Aquesta casa té a la venda un gran assortit de Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació de les hernies per cròniques i rebels que siguin.

Petits Braguers de cauxú per a la prompta curació dels tendres infants.

Especialitat en aparells aricolats fabricació de la casa, aplicats per persona competent amb molts anys de pràctica en la mateixa.

Faixes hipogàstriques per a cerretgir la obetit, dilatació i abultament de ventre.

Tirants homoplàstics per a evitar el carregament d'espatlles.

Confecció de tota classe d'aparells d'Ortopèdia. Gran assortit en lentes i ulleres per a la vista miope i vista cansada. Binocles de teatre i campanya i tot o concernent al ram de Optica, Cirurgia i Ortopèdia.

DISPONIBLE

DECORACIÓ - MOBLES
J. MONTAGUT
Carrer de la Presó, 4 REUS

DROGUERIA
de H. MARINÉ
Plassa de Prim REUS

Fàbrica de Capses de Cartró
ENRIC VIDAL
Carrer del Gall, 4 REUS

Claudi Borrás
DENTISTA
Plaça Constitució, 10 REUS

L'Hidràulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS
Cami de Riudoms REUS

JOSEP SOLÉ
RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA
Bou de la Plaça Nova, 14
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estant).
REUS
Güell i Mercader, (Hostals), 22, Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

TINTORERIA de MANUEL CIBIACH
Se renta i tenyeix tota classe de roba. S'instal·la el planxat elèctric.
Galanes, 7 REUS

"LA CRUZ ROJA" (CASA FUNDADA EN 1896) MONTEROLS, 16 (Al costat del fabricant de gorpotes i de gorpes)

Casa PUJOL
TRAJOS DE LLANA DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 REUS

DISPONIBLE

DISPONIBLE

DISPONIBLE
ELS DE MRS. ARONA

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS REUS

TARIFES per a l'inscripció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En taronja plana	En 4.ª plana			
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi	2'50	3'75	5'00	10'00
En 3.ª plana d'altura. De 3 a 5 centímetres que ocupi	3'50	5'25	7'00	14'00
Per cada centímetre més	0'50	0'75	1'00	1'50

Pagarà 3 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi

Els remittents, anuncis de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'inscripcions pagarán a 25 cèntims la ratlla per la primera inscripció i a 10 cèntims per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagarán a 10 cèntims per cada inscripció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costará l'impost del timbre a raó de 10 cèntims per inscripció.

AVIS: S'admeten anuncis mortuaris fins a l'estí de la nit.

Fábregas i Recasens
Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros
R. Ambla dels Estudis, 4 (TELEFONS A 2248 i A 3453) BARCELONA

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverossímils
La casa millor assortida en trajos per a nous
Portal de Jesús, 1. - REUS

Esteve Massagué
COMISSIONS-REPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3.ª REUS